

§ 162

DN:o KRS/661/06.00.00/2024

Lausunto: Radiologisen toiminnan keskittäminen kolmeen yksikköön

Lausuntopyyntö vastaanotettu 22.10.2024

Kaupunginhallituksen päätös:

Kristiinankaupungin kaupunginhallitus antaa seuraavan lausunnon:

Radiologisen toiminnan lopettamista Kristiinankaupungissa koskevasta ehdotuksesta puuttuu kaukonäköisyys ja huolellisesti tehdyt vaikutusten arvioinnit, joiden pitäisi olla tärkeimmät perusteet, kun suunnitellaan toimintaan tehtäviä muutoksia.

Röntgentoiminnan siirtäminen Närpiöön voi aiheuttaa haasteita röntgenpalveluja tarvitseville, koska matkustusaika röntgeniin pitenee (vaikuttaa kielteisesti työnantajiin) ja ympäristökuormitus ja -päästöt lisääntyvät. Ei voi olla tarkoituksenmukaista, että hoitoa tarvitsevat joutuvat viettämään paljon aikaa tien päällä. Jos palvelut osittain järjestetään toisella paikkakunnalla, se heikentää myös mahdollisuutta saada hoitoa paikallisella tasolla ja saattaa johtaa hoitoketjun katkeamiseen. Toisin sanoen tämä voi tarkoittaa, että potilas menee lääkärin vastaanotolle Kristiinankaupungissa, josta hänet lähetetään röntgeniin Närpiöön, mistä hän joutuu sen jälkeen palaamaan Kristiinankaupunkiin lausuntoa varten ja joutuu mahdollisesti vielä kerran Närpiöön. Tämä voi johtaa siihen, että Kristiinankaupungissa ei kohta enää ole edellytyksiä harjoittaa perushoitoa, mitä Kristiinankaupungin kaupunginhallitus ei missään nimessä halua. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen tavoitteena oli hoidon turvaaminen lähellä asukkaita, ei palvelujen siirtäminen kauemmas. Koko röntgentoiminnan siirtäminen Närpiöön tulee lisäksi kuormittamaan siellä järjestettävää toimintaa, mikä saattaa pidentää odotusaikoja sekä lisätä henkilöstön työtaakkaa.

Toiminnan siirtäminen pois Kristiinankaupungista tarkoittaa myös, että Kristiinankaupungin asukkaita kohdellaan epätasa-arvoisesti verrattuna muihin asukkaisiin, jotka asuvat paikkakunnilla, joihin hoito keskitetään. Hoidon keskittäminen muutamalle paikkakunnalle tarkoittaa, että asukkaita kohdellaan epätasa-arvoisesti.

Kristiinankaupungin kaupunki on valmis neuvottelemaan Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa vuokrasopimuksesta uudelleen siltä osin kuin se koskee tiloja, joita Pohjanmaan hyvinvointialue ei enää käytä Kristiinankaupungissa (esimerkiksi Ålderson rivitalo ja dialyysitilat) edellyttäen, että se takaa radiologisen toiminnan säilymisen Kristiinankaupungissa.

Kristiinankaupungin kaupunginhallitus ehdottaa, että asetetaan neuvotteluryhmä, johon kuuluvat kaupunginhallituksen puheenjohtaja, kaupunginvaltuuston puheenjohtaja, kaupunginjohtaja ja tekninen johtaja. Neuvotteluryhmä saa tehtäväkseen neuvotella Pohjanmaan hyvinvointialueen hallituksen puheenjohtajan ja johtajan kanssa, ja päätös on tehtävä ennen kuin Pohjanmaan hyvinvointialue käsittelee vuoden 2025 talousarvion.

Pykälä tarkastettiin välittömästi.

.....
Todistan pöytäkirjanotteen oikeaksi

Päätöksen perustelut:

Aluehallitus varaa asianomaisille kunnille mahdollisuuden antaa lausunto edellä mainitusta asiasta ennen lopullista päätöksentekoa. Mahdolliset lausunnot tulee toimittaa hyvinvointialueen kirjaamoon viimeistään perjantaina 8.11.2024 kello 16.00. Kristiinankaupungin vastausaikaa on jatkettu 12.11.2024 klo 10.00 saakka.

Viittaus kaupungin strategiaan:

Monipuolinen hoito lähellä kunnan asukkaita.

Yhteistyö seutukunnan alueella yli seuturajojen on tärkeää.

Vaikutusten arviointi:

Lausunto annetaan määräajan puitteissa.

Päätösmenettely kaupunginhallituksessa 11.11.2024:

Asia on ratkaistu kokouksessa yksimielisesti kaupunginjohtajan ehdotuksen mukaisesti.

Asia:

Sosiaali- ja terveyskeskusten ja yleislääketieteen osastojen toiminnassa on organisaatiomuutoksen ja tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman vuoksi tällä hetkellä meneillään suuri muutosprosessi. Tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman mukaan terveydenhuoltopalvelujen järjestäminen lähipalveluna on tärkeää myös tulevaisuudessa. Vuosien 2024-2025 aikana käyttöön otettava yhteinen asiakas- ja potilastietojärjestelmä mahdollistaa toisella tapaa kuin aikaisemmin tutkimustulosten tarkastelun helposti riippumatta siitä, missä hyvinvointialueen yksikössä tutkimus on suoritettu. Radiologisten tutkimusten toimipisteiden määrän vähenemisestä huolimatta sosiaali- ja terveyskeskuksissa voidaan harjoittaa lääkärinvastaanottoa sekä yleislääketieteellistä, kuntouttavaa osastohoitoa jatkossakin. Ennen suunnitelmallista käyntiä potilaan on mahdollista käydä röntgenkuvauksessa lähimmässä paikassa, jossa on röntgen tai jossa se on muuten sopivinta. Niitä päivystyskäyntejä varten, joilla röntgentutkimus on osa kokonaisarviointia, on laadittava selkeät prosessit hoitavan yksikön ja röntgenyksikön omaavan toimipisteen kesken. On myös tärkeää seurata tarkasti, että alueellinen tasa-arvo säilyy ja että tutkimuskäytännöt eivät ala erota röntgenin omaavien yksikköjen ja muiden yksikköjen välillä. Tämä riski on kuitenkin huomioitava jo nykytilanteessa, koska kaikilla yksiköillä ei ole nytkään kuvadiagnostiikkaa saatavilla toimintayksikössä.

Suurena ongelmana radiologiassa on pula röntgenhoitajista, ei pelkästään Pohjanmaan hyvinvointialueella, vaan koko Suomessa. Lähivuosina monet röntgenhoitajat siirtyvät eläkkeelle ja hajautetusta toiminnasta tulee aina vain haavoittuvaisempaa. On tärkeää, että henkilöstöresurssia ja laitteistoa käytetään mahdollisimman tehokkaasti. Toiminnan keskittämisen arvioidaan vähentävän röntgenhoitajien tarvetta kahdella henkilötyövuodella.

Kolmessa yksikössä natiiviröntgenlaitteisto (natiiviröntgentutkimukset ovat "tavalliset" röntgentutkimukset, ts. ei esim. ultraääni-, CT—eikä MRI-tutkimukset) on tullut elinkaarensa päähän, yhdessä yksikössä se on jo poistettu käytöstä ja kahdessa muussa yksikössä se täytyy uusita välittömästi. Investointeja priorisoitaessa yksi tärkeistä näkökohdista on kustannustehokkuus, joka ei toteudu monessakaan röntgenyksikössä. Investointisuunnitelma on hyvinvointialueen valtuuston lisäksi hyväksyttävä valtiovarainministeriössä. Ellei yksikköjen määrää vähennetä, vaatii uusiin laitteisiin investointi välittömästi n. 550 000 euroa sekä asennuskustannukset.

Radiologisen toiminnan keskittäminen kolmeen yksikköön merkitsee investointien ja rekrytointivaikeuksien vähenemisen lisäksi n. 550 000 euron vuotuista säästöä. Jotta voimme tulevaisuudessa tarjota kattavia palveluja koko Pohjanmaalle, on röntgentoiminnan rakenteita tarkasteltava sekä henkilöstöön että talouteen liittyvistä syistä.

Pohjanmaan hyvinvointialueen hallituksen pöytäkirjanotteessa ehdotetaan, että Oravaisten ja Maalahden röntgentoiminta lakkautetaan välittömästi, Laihian toimintaa ei aloiteta uudelleen, tutkimukset ohjataan Vaasan keskussairaalaan. Mustasaaren radiologinen toiminta lakkautetaan vuoden 2025 aikana, toiminta ohjataan Vaasaan. Kristiinankaupungin radiologinen toiminta lakkautetaan vuoden 2025 aikana, toiminta ohjataan Närpiöön. Pohjoisella alueella ei tehdä muutoksia palveluverkkoon, Pietarsaaren yksikkö vastaa radiologisesta toiminnasta jatkossakin.

.....

Valmistelija:

Mila Segervall, kaupunginjohtaja (mila.segervall@krs.fi)

Esittelijä:

Mila Segervall, kaupunginjohtaja (mila.segervall@krs.fi)

Asiaa koskevat asiakirjat:

- a) Pohjanmaan hyvinvointialue, pöytäkirjaote § 216
- b) Liite § 216 SWOT
- c) Liite § 216_2 EVA Röntgen 3 toimipistettä